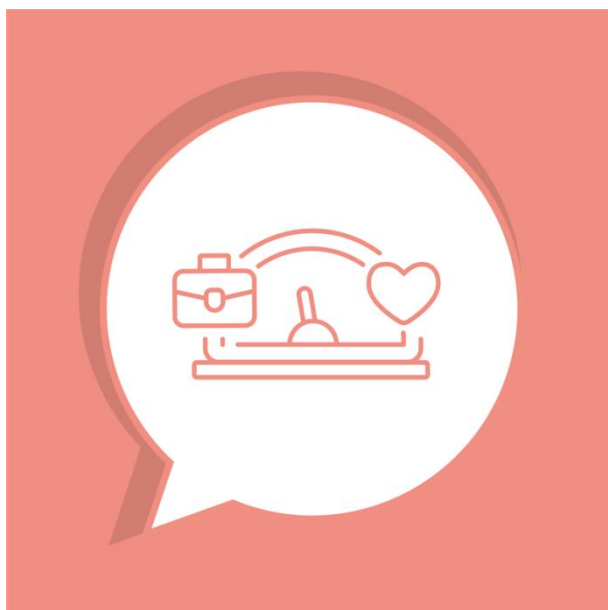

KAMPAŇ AKO ZATRAKTÍVNIŤ UČITEĽSKÉ POVOLANIE: KONTROLOVAŤ PRACOVNÚ ZÁŤAŽ!

V rámci našej celoeurópskej odborárskej kampane pokračuje ďalšou požiadavkou na kontrolu pracovnej záťaže a zaistenie rovnováhy medzi pracovným a súkromným životom.

Nadmerná pracovná záťaž je častokrát najväčšou profesionálnou výzvou pre mnohých pedagogických a odborných zamestnancov, ktorú je potrebné riešiť. Pri tejto téme je preto dôležité verejnosti pripomínať rozdiel medzi časom stráveným priamou vyučovacou činnosťou tzv. úväzkom a celkovým pracovným časom. Dodržiavanie pracovného času a kontrola nadmernej pracovnej záťaže sú základnými predpokladmi na zlepšovanie pracovných podmienok zamestnancov školstva. Ich zabezpečením môžeme vo väčšej miere predchádzať chorobám z povolania, vyhoreniu a podporujeme duševnú pohodu a duševné zdravie nie len zamestnancov, ale aj žiakov a študentov.

Vláda a zamestnávateľia v školstve musia začať implementovať opatrenia na zmiernenie tlaku, ktorý je vyvíjaný na učiteľov. Problémy sú spôsobované predovšetkým nedostatkom primeranej

podpory a času na prípravu, spolu s požiadavkami na vykonávanie iných ako vyučovacích úloh a tiež mimo bežného pracovného času. Nedostatok učiteľov a ostatných zamestnancov školstva má za následok prerozdeľovanie pracovných úloh medzi jestvujúcich zamestnancov, častokrát mimo ich pracovného zaradenia, čo neprimerane zvyšuje ich pracovnú záťaž, zhoršuje pracovné podmienky a znižuje kvalitu vzdelávania.

Náhly prechod na on-line vyučovanie počas pandémie covid-19 spôsobil výrazné zmeny v pracovných podmienkach pedagogických a odborných zamestnancov, čo malo za následok zvýšenú pracovnú záťaž a pracovný stres. Výskum naznačuje, že mnohí učitelia neboli pripravení na digitálne vyučovanie a že školenia k digitálnym zručnostiam boli poskytované až po vypuknutí pandémie. Napriek postupnému zvyšovaniu pracovného zaťaženia neboli v mnohých krajinách v sektore vzdelávania primerane zvýšené platy a len málo krajín reagovalo prijatím dostatočného množstva nových zamestnancov, aby znížili pracovné zaťaženie učiteľov.

Na Slovensku v tejto súvislosti odbory často riešia nesprávny postup zamestnávateľov pri riešení nadčasovej práce. Za prácu nadčas prináleží zamestnancovi v prvom rade mzdové zvýhodnenie. Náhradné voľno za prácu nadčas sa má čerpať len po dohode so zamestnancom. Mnoho riaditeľov však za prácu nadčas automaticky určuje náhradné voľno, čo je v rozpore so zákonom. Okrem toho sa tiež často stretávame s prideľovaním práce mimo dohodnutú pracovnú náplň, najčastejšie sa to deje pri asistentoch učiteľa. V súvislosti s odstraňovaním nadmernej pracovnej záťaže dlhodobo požadujeme hlavne znižovanie množstva byrokracie a tiež postupné znižovanie úväzkov (priamej vyučovacej činnosti). Najvýraznejší problém pretrvávajúca pri majstroch odbornej výchovy, ktorých úväzok je stanovený príliš neurčito, v rozsahu 24-35 hodín.

Juraj Stodolovský, vedúci Úradu zväzu

PRIPRAVUJEME 6. LETNÝ DETSKÝ TÁBOR

Odborový zväz pracovníkov školstva a vedy na Slovensku (OZŠ) organizuje pre deti svojich členov vo veku 8 – 14 rokov v roku 2024 v poradí 6. letný detský tábor (6. LDT) v rekreačnom zariadení CROCUS Kežmarské Žľaby. Deti strávia v prostredí Vysokých Tatier pobyt s programom zameraným na spoznávanie prírody, športové, spoločenské a kultúrne aktivity. Počas 6. LDT sa o nich postará skúsený tím zostavený z výchovných pracovníkov, tzv. animátorov, ktorými budú vedúci oddielov, zdravotníčka a hlavný vedúci tábora. Deti budú zaradené do pätnásťčlenných oddielov podľa dosiahnutého veku: 8 rokov (1. odd.), 8 až 9

rokov (2. odd.), 9 až 10. rokov (3. odd.), 11-12. rokov (4. odd.), 13.-14. rokov (5. odd.).

Svoju zdatnosť a vytrvalosť si deti posilnia rôznymi typmi túr, ktorými budú:

- jednoduchá ľahká túra (A, pre 1.-5. oddiel) s kratším úsekom, prevažne rovinným terénom do 5 km, na trase Kežmarské Žľaby – Čierna Voda a späť,
- mierne ľahká túra (B, pre 1.-5. oddiel), s relatívne kratšou trasou do 10 km, po turistickej spevnenej ceste a cyklochodníku do Tatranskej Lomnice a späť. V Tatranskej Lomnici deti navštívia Múzeum TANAPu a Expozíciu Tatranskej prírody,
- stredne ťažká túra (C) so stredne dlhou trasou do 20 až 25 km a túrami ku horským chatám Plesnivec (B, pre 1.-3. oddiel) a chate pri Zelenom plese (C, pre 4.-5. oddiel).

Ďalej absolvujú ukážky prvej pomoci zrealizované SČK Poprad, plávanie vo wellness bazéne, športovo-spoločenské hry a iné pútavé aktivity. Okrem pobytu v prírode navštívia aj digitálnu galériu s modernými technológiami Poliankovo v Tatranskej Polianke. Pripravené je opekanie v prírode a v závere pobytu rozlúčková diskoteka s vyhodnotením súťaže o najlepších milovníkov poriadku na izbách.

Miroslav Habán, podpredseda zväzu

ROZŠÍRENÉ ZASADNUTIE KOMISIE MLADÝCH

V dňoch 26.-27. apríla sa vo zväzovom rekreačnom zariadení Crocus vo Vysokých Tatrách uskutočnilo rozšírené zasadnutie Komisie mladých Odborového zväzu školstva. Komisiu mladých tvorí 15 členov nominovaných tromi združeniami zväzu a na rozšírenom zasadnutí sa okrem nich raz ročne zúčastňujú aj ďalší mladí členovia zo všetkých typov a stupňov škôl z celého Slovenska. Tento krát sme dokonca zaznamenali rekordnú účasť, keď sa rokovania zúčastnilo 93 mladých školských odborárov. Takáto početná účasť potvrdzuje zvyšujúci sa záujem mladých zamestnancov školstva o dianie v rezorte a vo zväze.

Na úvod stretnutia vystúpil predseda Komisie mladých Ľuboš Gondár z rady ZO Trenčín, ktorý zdô-

raznil opodstatnenosť takýchto stretnutí a vyzdvihol dôležitosť aktívnej participácie mladých zamestnancov na zlepšovaní pracovných podmienok v rámci svojich profesií. Nasledovali vystúpenia predsedu zväzu Pavla Ondeka a podpredsedov zväzu Ingrid Gamčíkovej, Petra Danka a Miroslava Habána, ktorí prítomných informovali o hlavných požiadavkách zväzu v rámci prebiehajúceho kolektívneho vyjednávania, aktivitách jednotlivých združení a spolupráci so sociálnymi partnermi pri presadzovaní pozitívnych zmien v školskej legislatíve. Pozvanie na rokovanie prijal aj viceprezident KOZ SR František Gajdoš, ktorý okrem iného predstavil nový projekt KOZ SR zameraný na budovanie kapacít budúcich odborárskych lídrov.

Po úvodných vystúpeniach sa účastníci rozdelili do 4 pracovných skupín, v ktorých pod vedením lektorov diskutovali na aktuálne odborárske témy. Následne sa opäť stretli v pléne, kde spoločne diskutovali o výstupoch z týchto pracovných skupín.

Pracovnú skupinu na tému **spravodlivé odmeňovanie zamestnancov školstva** viedol Ivan Dudáš, bývalý člen Komisie mladých, riaditeľ ZŠ s MŠ Lokca a zároveň zástupca zväzu v rôznych pracovných skupinách. Členovia pracovnej skupiny identifikovali 12 základných bodov, medzi ktoré patria napríklad:

- plošné zvýšenie tarifných plátov pedagogických a odborných zamestnancov tak, aby začínali na úrovni priemernej mzdy v národnom hospodárstve,
- zvýšenie tarifnej tabuľky nepedagogických zamestnancov tak, aby začínala aspoň na úrovni minimálnej mzdy,
- zrušenie regionálnych príspevkov a ich nahradenie spravodlivejšou formou, ktorá bude brať do úvahy rôzne formy životných nákladov ako aj sťaženú prácu so žiakmi zo znevýhodneného sociálneho prostredia,
- vyčlenenie dostatočných finančných príspevkov na motivačné odmeňovanie podľa vopred stanovených objektívnych kritérií,
- zavedenie jednorazového náborového príspevku poskytnutého aj spätne na udržanie zamestnancov v profesii,
- poskytnutie zvýhodneného úroku na hypotéku,
- umožnenie rýchlejšieho kariérneho postupu pre začínajúcich zamestnancov,
- zníženie úväzku majstrov OV a vychovávateľov na 28 hodín z pôvodného rozsahu 24 – 35 hodín.

Workshop na tému **moderné trendy v odborovej organizovanosti** viedla Katarína Gamčíková, predsedníčka krajskej rady združenia ZŠ a predsedníčka Komisie mladých združenia ZŠ. Podkladom k diskusii na workshope bol on-line prieskum medzi účastníkmi stretnutia, ktorý sa týkal napríklad motivácie pre vstup do odborov alebo najdôležitejších benefitov vyplývajúcich z členstva. Z prieskumu aj z následnej diskusie bolo identifikovaných viacero odporúčaní ako napríklad:

- každý z účastníkov KM má za úlohu presvedčiť jedného nečlena aby vstúpil do odborov,
- pokračovať v organizovaní stretnutí s mladými členmi na úrovni okresov a prizývať na tieto stretnutia aj nečlenov,
- pokračovať a rozširovať aktivity na sociálnych sieťach,
- realizovať kampane so zameraním na jednu vybranú aktuálnu požiadavku
- zdôrazňovať myšlienku sily jednoty a podpory v rámci komunity,
- informovať o benefitoch predovšetkým vo forme právnej pomoci, pravidelných školení k legislatíve, bezúročných pôžičiek, či zľavy na inovačné vzdelávanie alebo rekreácie.

Pracovnú skupinu na tému **skracovania pracovného času** viedol František Gajdoš, viceprezident KOZ SR a bývalý predseda Rady mladých KOZ SR. Uviedol, že spoločnosť sa rýchlo mení a odborári si musia dávať odvážne ciele, keďže ani súčasné nastavenie pracovného času nebolo v minulosti predstaviteľné. Téma je aktuálna nielen v súkromnom sektore ale aj v školstve, keďže učitelia, vychovávatelia, pedagogickí, odborní ako aj nepedagogické zamestnanci cítia obrovský tlak, s ktorým sa každodenne stretávajú vo svojej práci. Členovia pracovnej skupiny identifikovali a odprezentovali návrhy, ktoré by vo veľkej miere mohli

zlepšiť pracovné podmienky v školskom prostredí. Odporúčajú predovšetkým:

- znížiť týždenný pracovný čas, resp. skrátiť pracovný týždeň na 4 pracovné dni,
 - znížiť úväzky priamej výchovno-vzdelávacej činnosti,
 - navýšiť počet zamestnancov,
- Pri zavádzaní kratšieho pracovného času navrhujú efektívnejšieho využívania moderných technológií, umelej inteligencie, e-learningu pod. Odporúčajú tiež prehodnotiť množstvo byrokratickej a duplicitnej práce, ktorá opakovane zaťažuje zamestnancov. Zdôraznili, že skrátením pracovného času môžeme vo väčšej miere predchádzať chorobám z povolania, vyhoreniu, podporujeme duševnú pohodu a duševné zdravie nie len zamestnancov, ale aj žiakov a študentov.

Tému **integrácie utečencov a migrantov do vzdelávacieho systému SR** spracoval a pracovnú skupinu viedol Juraj Stodolovský, vedúci Úradu zväzu a špecialista pre zahraničné vzťahy. V rámci úvodnej prezentácie boli načrtnuté hlavné dôvody migrácie, aktuálna situácia v Európe a na Slovensku či prekážky pre efektívne začleňovanie utečencov. Účastníci diskutovali o vlastných skúsenostiach predovšetkým v súvislosti s integráciou žiakov a študentov z Ukrajiny ako aj dospelých zamestnancov, ktorí pred odchodom zo svojej krajiny pôsobili v školstve. Ako hlavné problémy bola identifikovaná jazyková bariéra, nedostatočná podpora zo strany štátu, psychologické prekážky spôsobené vojnovými traumami či narušením rodinných väzieb alebo chýbajúce informácie o úrovni a obsahu vzdelávania v krajine pôvodu. Hlavnými odporúčaniami pracovnej skupiny sú:

- zefektívnenie metodologickej podpory zo strany štátu,
 - zvýšenie finančného a personálneho zabezpečenia škôl, ktoré integrujú utečencov/migrantov/odídencov,
 - mimoriadne ohodnotenie pedagogických a odborných zamestnancov, ktorí pracujú s takýmito zmiešanými triedami,
 - zavedenie tzv. adaptačných centier zameraných na výučbu slovenského jazyka pre cudzincov ako aj pomoc pri prekonávaní psychických bariér žiakov a študentov,
 - spolupráca s dospelými utečencami/migrantmi/odídencami, ktorí pôsobili v školstve v krajine pôvodu a využívanie ich skúseností v rámci podporných profesií,
 - spolupráca s mimovládnyimi organizáciami, prijímačimi lokálnymi komunitami a rodičmi.
- Po pracovnej časti nasledoval spoločenský večer určený na vzájomné zoznámenie a výmenu skúseností a akcia bola zavŕšená spoločnou prechádzkou po Chodníku v korunách stromov v neďalekej Bachledovej doline. Na základe pozitívnej spätnej väzby od hostí aj účastníkov sa už teraz môžeme tešiť na najbližšie stretnutie.

Zapísal: Juraj Stodolovský, vedúci Úradu zväzu
Foto: Martin Halmo

1. ROČNÍK CELOSLOVENSKÉHO TURNAJA V BOWLINGU "O PUTOVNÝ POHÁR PREDSEDU ZDRUŽENIA STREDNÉHO ŠKOLSTVA"

Združenie stredného školstva v uplynulých rokoch organizovalo súťaž o Putovný pohár predsedu ZŠS v nohejbale. Žiaľ, po 25 rokoch táto tradícia skončila. V jednotlivých regiónoch, hlavne západoslovenskom a stredoslovenskom, sa už nedarilo zorganizovať regionálne kolá, záujem klesal, a tak nové vedenie ZŠS rozhodlo o ukončení tejto tradície. Hľadala sa iná, nová športová aktivita, ktorá by sa mohla stať novou tradíciou. Voľba padla na bowling, ako hru, ktorú môžu hrať aj zmiešané družstvá žien a mužov, mladších i tých skôr narodených.

Vo všetkých troch radách ZO ZŠS sa odohrali regionálne kolá, z ktorých najlepšie dve družstvá postúpili do celoslovenského finále. V piatok 7. júna 2024 sme sa stretli v Banskej Bystrici na prvom celoslovenskom finálovom kole. Po príchode nás čakalo privítanie, malé občerstvenie, rozlosovanie a mohli sme sa pustiť do súťaženia. Je potešiteľné, že napriek istej rivalite, veď je to predsa súťaž, to celé prebiehalo vo veľmi príjemnej a priateľskej atmosfére, kde sa jednotliví hráči súperiacich družstiev vzájomne povzbudzovali či dokonca si radili.

Dobrá náladu nepokazili ani drobné technické problémy na niektorých dráhach a po dvoch hodinách a všetkými účastníkmi odohraných dvoch bowlingových hrách sme mohli vyhlásiť výsledky a oceniť najúspešnejších jednotlivcov a družstvá. Po slávnostnom vyhodnotení a odovzdaní diplomov, medailí, pohárov, vecných cien i putovného pohára družstvom i jednotlivcom prišiel čas na krátky odpočinok. Následne sme sa všetci stretli na spoločnej večeri a príjemnom posedení, kde bol priestor na vzájomné lepšie spoznanie sa a výmenu skúseností nielen z pracovného či odborárskeho života, ale aj na úsmevné príbehy či spomienky. Veríme, že tento úspešný prvý ročník sa stal základom pre dlhodobú tradíciu, ktorú chce vedenie Združenia stredného školstva v rámci nášho odborového zväzu budovať a rozvíjať. Poďakovanie patrí nielen organizátorom, ale aj všetkým účastníkom turnaja, ktorí prispeli k jeho úspešnému priebehu.

Výsledky nie sú to najpodstatnejšie. Olympijské "nie je dôležité zvíťaziť, ale zúčastniť sa" bolo aj mottom tejto akcie. Ale... predsa len sme súťažili a chceli byť úspešní, takže na záver prikkladáme výsledky hlavnej súťaže družstiev. Tešíme sa na ďalší ročník, ktorý sa pravdepodobne skutoční v inom regióne Slovenska, ale s rovnakou chuťou a radosťou, ako tento premiérový.

Výsledky družstiev:

1. ZO OZŠ SOŠ technická Lučenec
2. ZO OZŠ SOŠ PT Košice
3. ZO OZŠ RC Zlaté Moravce.
4. ZO OZŠ OA Lučenec
5. ZO OZŠ SPŠSE Levice

Boris Matušek, predseda rady ZO OZŠ, ZŠS BB, TN, ZA.

VOLEBNÁ KONFERENCIA UNIVERZITNEJ ODBOROVEJ ORGANIZÁCIE OZPŠAV PRI SPU V NITRE

Delegáti konferencie Univerzitnej organizácie (UO) Odborového zväzu pracovníkov školstva a vedy pri SPU 25. apríla zvolili za predsedu

Výboru UO profesora Miroslava Žitňáka. Predseda odborárov v Správe o činnosti organizácie za uplynulé obdobie poukázal najmä na dosiahnuté benefity pre zamestnancov pri kolektívnom vyjednávaní, navýšenia plátov pre pedagogických a nepedagogických zamestnancov, rekreačné poukazy pre zamestnancov, skrátenie pracovného týždenného času na 37,5 hodiny, predĺženie dovolenky o 5 dní, odchodné, odstupné, doplnkové dôchodkové sporenie. Účastníkom konferencie sa prihovril predseda Odborového zväzu pracovníkov školstva a vedy (OZ PŠaV) na Slovensku Pavel Ondek a predseda Združenia vysokých škôl a priamo riadených organizácií Miroslav Habán. Ako informoval P. Ondek, odborový zväz dal návrh, aby v novej kolektívnej zmluve od 1. septembra 2024 bolo zakotvené zvýšenie plátov. Od 1. septembra 2024 o desať percent a následne od 1.

januára 2025 o desať percent pre všetkých zamestnancov verejnej a štátnej správy, čiže aj pedagogických, odborných, učiteľov vysokých škôl a nepedagogických zamestnancov. Miroslav Habán prezentoval výklad ministerstva školstva k členom výberovej komisie pri obsadzovaní pracovných miest vysokoškolských učiteľov a funkčných miest profesorov a docentov. M. Habán prezentoval aj pokles počtu zamestnancov na verejných VŠ za

obdobie rokov 2015 – 2022 o 1 736, hovoril o navýšení finančných zdrojov pre vysoké školstvo zo štátneho rozpočtu o 122 260 012 eur na celkový objem 758 559 409 eur, o percentuálnom zvýšení plátov zamestnancov na VVŠ a ich porovnaní s mierou inflácie v rokoch 2020 až 2024.

Autor: Renáta Chosraviová

KAMPAŇ AKO ZATRAKTÍVNIŤ UČITEĽSKÉ POVOLANIE: REŠPEKTOVAŤ ROVNOSŤ A ROZMANITOSŤ!

V rámci našej celoeurópskej odborárskej kampane na zvýšenie atraktivity učiteľského povolania pokračujeme požiadavkou na rešpektovanie rovnosti a rôznorodosti v školstve. Úlohou štátu a zamestnávateľov je predchádzať diskriminácii a bojovať proti nej a zároveň vytvárať vo vzdelávacích inštitúciách také pracovné prostredie, ktorá uznáva výhody rozmanitosti a podporuje toleranciu.

Rovnosť príležitostí, rozmanitosť a inklúzia sú charakteristickými znakmi vyspelých vzdelávacích systémov. Na dosiahnutie týchto charakteristík je potrebné, aby sa v rámci školstva implementovala taká personálna politika, ktorej cieľom je prilákať

čo možno najširšie spektrum uchádzačov.

Zamestnanci školstva by mali vytvárať rozmanité kolektívy s ohľadom na pohlavie, sociálne zázemie, telesné znevýhodnenie, ekonomické postavenie, etnický pôvod či vierovyznanie.

Osobitná pozornosť by sa mala v prípade potreby venovať možnostiam zamestnávania kvalifikovaných učiteľov, nepedagogických zamestnancov, vedeckých pracovníkov a iných pedagogických a odborných zamestnancov spomedzi občanov tretích krajín, odídencom a migrantov.

V rámci ETUCE (Európsky odborársky výbor pre vzdelávanie) tiež požadujeme, aby zodpovedné inštitúcie vytvárali a presadzovali také stratégie, ktorých cieľom je dosiahnuť porovnateľné zastúpenie mužov a žien v školských profesiách. V rámci školstva dlhodobo existuje rodová nerovnováha v závislosti od jednotlivých učebných predmetov ako aj úrovni vzdelávania. V predškolskom vzdelávaní, na základných a stredných školách výrazne dominujú ako zamestnanci ženy, zatiaľ čo odborné vzdelávanie a príprava ako aj vysokoškolské vzdelávanie a výskum sú zastúpené prevažne mužmi. Situácia v jednotlivých krajinách EÚ sa samozrejme líši v závislosti od politiky každého štátu. Existujúce rodové stereotypy by mali byť postupne odstraňované opatreniami štátu, ktoré mužov a ženy povzbudia pri výbere menej zastúpených oblastí.

Juraj Stodolovský, vedúci Úradu zväzu

SLOVENSKO - ČESKÁ "DRUŽBA"

Vzťahy medzi slovenskými a českými školskými odborármi boli vždy nadštandardné. Potvrdilo to aj nedávne spoločné rokovanie zástupcov

Rady OZŠ a Predsedníctva ČMOS PŠ.

V rámci našich pravidelných stretnutí sme tentokrát prijali pozvanie do Prahy. Aj napriek tomu, že sa naše vzdelávacie systémy vyvíjajú už viac ako 30 rokov samostatne, stále existuje mnoho prienikov. Vďaka jazykovej blízkosti tak máme možnosť podeliť sa o cenné skúsenosti, poradiť sa a navzájom sa inšpirovať.

Témami rozhovorov boli najmä aktuálna politická situácia, financovanie školstva, pracovné podmienky zamestnancov, vývoj plátov, sociálna politika a politika zamestnanosti, BOZP, práca s deťmi so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, odborné vzdelávanie a učňovská príprava, hodnotenie žiakov a študentov, atď.

V rámci spoločného programu nás naši českí hostitelia sprevádzali tradičnými symbolmi Prahy ako vysielacia veža na Žiškove alebo staromestská radnica.

Ako každý krát, aj toto stretnutie slovenských a českých odborárov bolo plné nostalgie, priateľ-

skej atmosféry a príjemných zážitkov. Veľmi si vážime spoluprácu s našimi českými kolegami a už teraz sa tešíme na naše najbližšie stretnutie.

Juraj Stodolovský, vedúci Úradu zväzu

MINISTER ŠKOLSTVA OCEŇOVAL

Minister školstva Tomáš Druker ocenil 7. júna 2024 zlatými, striebornými a bronzovými medailami sv. Gorazda pedagógov, odborných zamestnancov a učiteľov vysokých škôl, ktorí sa pričínili o rozvoj

vzdelávania, výchovy, športu a vedy v rámci slovenského školstva.

Ocenenie pomenované po sv. Gorazdovi je najvyššie uznanie, ktoré môže udeliť pedagógom minister školstva. Ocenil aj výnimočných žiakov a študentov Pamätným listom sv. Garazda.

História ocenenia siaha do roku 1997 a je vyjadrením dôležitosti a oddanosti učiteľskej profesii.

Minister udelil 18 zlatých medailí, 19 strieborných a 30 bronzových medailí. Medzi ocenenými sú aj členovia Odborového zväzu pracovníkov školstva a vedy na Slovensku.

Zlatou medailou boli ocenení:

RNDr. Ingrid Gamčíková, podpredsedníčka zväzu a predsedníčka združenia základného školstva.

Mgr. Ľuboslav Šimonovič, predseda Rady ZO okresov Bratislava I a II.

Striebornou medailou boli ocenení:

PaedDr. Božena Villinová, predsedníčka sekcie špeciálnych škôl združenia stredného školstva a riaditeľka Spojenej školy internátnej v Bratislave.

Mgr. Roman Švec, predseda Rady ZO okresu Skalica a riaditeľ základnej školy.

Bronzovou medailou bola ocenená Alžbeta Kollárová, členka výboru Rady ZO okresu Levice a učiteľka materskej školy.

Menovaní boli ocenení za celoživotnú prácu a mimoriadne výsledky dosiahnuté v oblasti školstva.

Všetkým blahoželáme a prajeme veľa úspechov.

Predseda zväzu, Pavel Ondek

VOLEJBALOVÝ TURNAJ ZAMESTNANCOV ŠKÔL A ŠZ OKRESU SABINOV

7. júna 2024 sa v priestoroch sabinovskej športovej haly uskutočnil XXVI. ročník volejbalového turnaja zamestnancov školstva okresu Sabinov. Volejbalovú sieť v úvode pokrstil Ing. Michal Repaský, pri-

mátor mesta Sabinov a Ing. Vladimír Jánošík, primátor mesta Lipany. Pozvanie na otvorenie prijali aj PaedDr. Iveta Šulíková, vedúca oddelenia školstva, Mgr. Peter Haas, riaditeľ ZŠ Komenského 13, Sabinov, Mgr. Alžbeta Šoltisová, poslankyňa MsZ v Sabinove.

Turnaja sa zúčastnilo 8 tímov. Pekné športové výkony, dobrá nálada, priateľská atmosféra panovala počas celého turnaja. Po napínavých zápasoch sme sa dopracovali k vyhodnoteniu turnaja :

1.miesto - ZŠ Jarovnice 192

2.miesto - ZŠ s MŠ Školská 459/12 Pečovská Nová Ves

3.miesto - Mestský úrad Lipany

Gratulujeme víťazom a všetkým zúčastneným ako aj organizátorom, úžasným fanúšikom, patrí veľká vďaka. Tešíme sa na budúci XXVII. ročník.

Eva Vardžíková, predsedníčka Rady ZO OZŠ Sabinov

ODBORÁRSKA V4 ALEBO VAROVANIE Z BUDAPEŠTI

Dňa 6. mája 2024 sa v Budapešti uskutočnilo stretnutie zástupcov odborových zväzov školstva z krajín V4. Stretnutie inicioval Odborový zväz maďarských pedagógov, ktorý má záujem nadviazať užšiu spoluprácu s partnerskými organizáciami v rámci regiónu. Pozvanie sme s potešením prijali, keďže považujeme za dôležité navzájom sa informovať o dianí v školstve, inšpirovať sa pozitívnymi príkladmi z praxe a tiež upozorniť na problematiku oblasti. Krajiny V4 zápasia s podobnými problémami akými sú nedostatočné výsledky vzdelávania v rámci medzinárodných porovnaní, nedostatok učiteľov vo vybraných predmetoch či málo atraktívne platy zamestnancov školstva.

Odborový zväz školstva zastupovali na rokovaní členovia vedenia zväzu pod vedením predsedu zväzu Pavla Ondeka. Predseda zväzu vo svojom vystúpení informoval kolegov o aktuálnej situácii v slovenskom školstve, spôsobe financovania zamestnancov, prebiehajúcej kurikulárnej reforme, katalógu podporných opatrení či o systéme profesijného rastu v rámci zákona o pedagogických a odborných zamestnancoch. Okrem toho vyzdvihol dobrú úroveň sociálneho dialógu s ministerstvom školstva a tiež v rámci tripartity.

Predseda českého odborového zväzu ČMOS PŠ František Dobšík informoval o vývoji priemerných plátov učiteľov v ČR v posledných rokoch a súvisiacom záväzku vlády na dosiahnutie 130% priemerného platu v národnom hospodárstve. Zároveň ale informoval o návrhoch vlády smerujúcich k zníženiu počtu nepedagogických zamestnancov, čo vyústilo do jednoduchového výstražného štrajku v roku 2023, do ktorého sa zapojilo približne 70% zamestnancov školstva. Financovanie zamestnancov v ČR sa odvíja od počtu reálne odučených hodín podľa učebných odborov, čo sa javí ako lepší systém oproti normatívnemu financovaniu na žiaka, ktorý máme v SR. Naproti tomu však v ČR neexistuje systém odmeňovania zamestnancov za ich profesijný rozvoj. Zástupkyňa poľského odborového zväzu ZNP Dorota Obidniak prostredníctvom on-line pripojenia informovala o nedávnych protestoch proti politike bývalej vlády v oblasti

školstva a tiež o rôznych prístupoch pri riešení nových výziev, ktoré súvisia s veľkým počtom žiakov a študentov z Ukrajiny.

Predseda maďarského odborového zväzu PSZ Tamás Totyik poskytol negatívny pohľad na postoj maďarskej vlády ku školstvu. Kritizoval, že v Maďarsku neexistuje samostatné ministerstvo školstva a teda ani žiadny relevantný sociálny dialóg. Povedal, že v maďarskom školstve je až 6000 voľných pracovných miest a až 18% vyučovacích hodín je odučených zamestnancami bez potrebnej kvalifikácie. V porovnaní s výdavkami vlády na masový šport (2,5% HDP) alebo vládnu komunikáciu (1% HDP) sa finančné prostriedky na školstvo javia ako neprimerane nízke. Upriamil pozornosť na skrytú privatizáciu prostredníctvom cirkevných škôl, ktoré čoraz viac vystupujú ako zriaďovatelia škôl či reedukačných centier v menej rozvinutých regiónoch. Kritická situácia je podľa neho v oblasti inkluzívneho vzdelávania, kde chyba približne 30% odborníkov v rámci podporných profesií. V súvislosti s konzervatívnou politikou vlády V. Orbána upozornil na negatívne dopady na úroveň výchovy a vzdelávania a snahy o vytvorenie súkromných elitných tried po vzore fašistického Talianska. Reforma vzdelávacieho systému podľa neho pridáva ešte viac memorovania, ignoruje moderné trendy a deje sa bez akejkoľvek verejnej debaty. Po nedávnych masových protestoch zamestnancov školstva, ku ktorým sa pridali aj študenti vníma T. Totyik kroky maďarskej vlády ako pomstu. Členstvo v odboroch je diskriminačným faktorom pri hodnotení zamestnancov a vláda chce odbory nahradiť umelo vytvorenými profesijnými komorami. Učiteľ môže byť prevelený podľa potreby jednostranným rozhodnutím v rámci siete približne 60 škôl. V Maďarsku je dokonca obmedzené právo na štrajk v materských školách a končiacich ročníkoch ZŠ a SŠ. Na otázku predsedu OZŠ Pavla Ondeka, ako by sme mohli našim maďarským kolegom pomôcť, reagoval predseda maďarského zväzu pedagógov len tým, aby sme v našich krajinách chránili demokratické inštitúcie, a nezávislé médiá a zabránili tak snahám o rozšírenie politiky V. Orbána aj do iných európskych krajín. Pričom varoval pred negatívnymi dopadmi tejto politiky predovšetkým na základné občianske a odborárske práva a na úroveň výchovy a vzdelávania, ako aj postavenie zamestnancov školstva.

Všetci účastníci sa zhodli, že podobné stretnutia sú dôležité pre rozvoj spolupráce v rámci nášho regiónu a tiež prínosné z hľadiska zlepšovania našich vzdelávacích systémov. Z tohto dôvodu sme sa dohodli, že stretnutia budeme opakovať pravidelne vo všetkých 4 krajinách. Na budúci rok by hostiteľom mal byť práve náš zväz.

Juraj Stodolovský, vedúci Úradu zväzu

AKO ZATRAKTÍVNIŤ UČITEĽSKÉ POVOLANIE: ZEBEZPEČŤ DÔSTOJNÉ A ATRAKTÍVNE PLATY!

Ďalšou požiadavkou v rámci našej celoeurópskej odborárskej kampane na zvýšenie atraktivity učiteľského povolania je zabezpečenie dôstojných a atraktívnych platov. V procese transformácie školstva sa zmenou školskej legislatívy výrazne menia aj úlohy a postavenie učiteľov a ostatných zamestnancov školstva. Popri tradičných povinnostiach získavajú mnoho nových pracovných úloh, čo nevyhnutne zvyšuje požiadavky na ich zručnosti a pracovný výkon. Sú však za tieto nové úlohy adekvátne odmeňovaní? Zabezpečenie konkurencieschopných platov, v porovnaní so súkromným sektorom, pre tieto kľúčové profesie je totiž viac než len otázkou spravodlivosti – je to nevyhnutný predpoklad pre budúcnosť vzdelávania.

Zamestnanci na všetkých úrovniach vzdelávania čelia novým výzvam. Pri kolektívnom vyjednávaní o zvyšovaní platov je preto nevyhnutné, aby boli zohľadnené tieto novovznikajúce povinnosti, náročné pracovné podmienky a zvyšujúce sa životné náklady ovplyvnené okrem iného pandémiou covid-19 alebo infláciou. Podľa Eurostatu dosiahla miera inflácie vrchol v roku 2023, čo negatívne ovplyvnilo aj reálne príjmy zamestnancov školstva. Nedávna správa OECD *Education at a Glance 2023* ponúka dôležitý pohľad na globálne vzdelávanie, pričom

skúma kritické oblasti, ako sú výsledky vzdelávania, financovanie a organizácia vzdelávacích systémov v rôznych krajinách. Správa zdôrazňuje naliehavú potrebu zabezpečiť spravodlivé platy pre všetkých učiteľov a ostatných pedagogických, odborných a nepedagogických zamestnancov a zvýrazňuje, že ich platy by nemali byť nižšie ako priemerné platy iných vysokoškolsky vzdelaných zamestnancov. V oblasti vysokého školstva a výskumu situáciu navyše zhoršuje neistota v dôsledku uzatvárania zmlúv na dobu určitú, čo zvyšuje ich finančnú nestabilitu.

Okrem výrazného zvýšenia nástupných platov zamestnancov školstva je rovnako dôležité zabezpečiť primeranú úpravu platových taríf v závislosti od stupňa vzdelania a odpracovaných rokov a podporiť tak motiváciu týchto zamestnancov na zotrvanie v školstve. Neoddeliteľnou súčasťou učiteľskej profesie by tiež mala byť atraktívna možnosť kariérneho postupu a dostatočné sociálne a dôchodkové zabezpečenie.

Odborový zväz školstva v tejto súvislosti presadzuje každoročnú automatickú úpravu platových taríf pedagogických a odborných zamestnancov a učiteľov vysokých škôl tak, aby sa odvíjali od priemerného platu v národnom hospodárstve, cez zvyšujúce koeficienty, pri zachovaní percentuálnych rozdielov v platových stupňoch a triedach. Zároveň požadujeme skrátiť počet rokov praxe potrebných na vykonanie 1. a 2. atestácie, čo by umožnilo rýchlejší kariérny aj platový rast. Pri nepedagogických zamestnancoch požadujeme každoročnú automatickú valorizáciu platov, ktorá by sa mala odvíjať od aktuálnej úrovne minimálne mzdy.

Sme presvedčení, že len takéto výrazné navýšenie by malo potenciál zabezpečiť primerané a konkurencieschopné platy a pomohlo by zvýšiť atraktivitu učiteľského povolania a postavenie pedagogických, odborných a nepedagogických zamestnancov a učiteľov vysokých škôl v spoločnosti. Spravodlivé platy a priaznivé pracovné podmienky zamestnancov školstva sú zároveň kľúčom k zabezpečeniu kvalitného vzdelávania a základom pre budúcu prosperitu celej spoločnosti.

Juraj Stodolovský, vedúci Úradu zväzu

Číslo vydania: 2/2024
Vyšlo: 2. 7. 2024
Staršie čísla nájdete tu

Odborový zväz
pracovníkov školstva a vedy
na Slovensku

Telefón: +421918901770
e-mail: stodolovsky@ozskolstva.sk
Grafické spracovanie: Juraj Stodolovský